

השבת של רבי נחמן מברסלב

הבנה בלב, כמבואר בפרוש רש"י ובדברי רבותינו ז"ל בכמה מקומות, היינו שישראל אמרו שכל אשר ידבר ה' יעשו מיד כפי אשר יצא מפי משה רבנו, בלי שום חקירה ושאלה אחר שום טעם כלל. ואחר כך על-ידי זה ונשמע, כי על-ידי עשיית המצוות באמת בתמימות בשמחה, זוכין אחר כך להשיג מה שמשגיגין ... (לקוטי הלכות - הלכות נפילת אפיים וקדושה דסידרא ד' - אות י"ג)

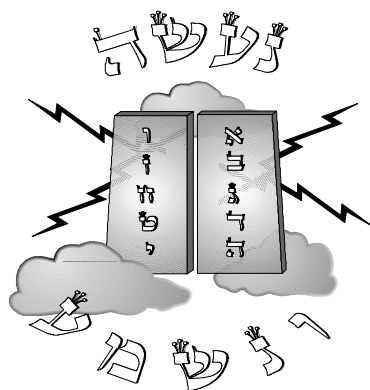
סיפור

(נסיעת רבינו ז"ל בארץ-ישראל, ט')

☺ ... וצוה (רבינו נחמן זצ"ל) להאיש שהיה עמו לקנות נייר הרבה ודיו, ומיד בבואם על הספינה התחיל (רבינו נחמן זצ"ל) לכתוב תורה. והזהיר את האיש הנ"ל לבל יעניין כלל בכתביו, והוכרח האיש להבטיח לו בהן שלו, ואז האמין לו, ונתן לו המפתח מהתבה. וביציאתם מאדס, שם ליוו אותו הרבה אנשים מאד בכבוד גדול, ונסעו אחריו כמה עגלות, וליוו אותו בשיר, במשתה ושמחה גדולה מאד. ובבואם לספינה, והתחילו לילך על הים השחור, תכף במעט-לעת הראשון היה פרטינע גדולה, דהיינו רוח-סערה, עד שהגלים קפצו על הספינה, והוכרחו להיות בחדר סגור ומסוגר מחמת המים, שלא יבואו עליהם, והיו ברקים ורעמים ורוחות גדולות בלי ערר, והיה פחד גדול מרעש הרעמים והגשמים ושאר הגלים, ומחמת פחד לא היה באפשרי לישן בלילה וכו'.

☺ ואחר ארבעה ימים, באו לסטנבול וישבו על הספר, כי לא היו יודעים באיזה בית ליכנס, כי לא היו יכולים להכיר בין ישמעאל ליהודי, ולא יכלו לשאול, מחמת שלא היו יודעים לשונם. ובראותם שם, שהם יושבים על הספר, הלכו ומצאו איש אחד מתורגמן, שידוע גם לשוננו, והיה מליץ בינותם, ומיד שכרו להם אכסניא טובה בחלק הנקרא גאליטא. וכאשר נכנסו לשם, אחר שעה או שתיים, אמר, שאין רצונו לעמוד שם. ושאל אותו המליץ: אפשר טוב לפניכם להיות בעיקר סטנבול, דהיינו בעיר המלוכה, ששם דירת התורגן (כנוי למושל התורכי), ושם אין שום זוג רשאי לבוא לשם, כי-אם זכרים לבד. והשיב, ששם בוודאי טוב לפניו. וגילה לו, שיש שם שד"ר [שלוחא דרבנן] מארץ-ישראל, ועמם עוד שני אנשים ממדינתנו, שהיו בארץ-ישראל, ועכשיו הם חוזרים לביתם, ונוסעים מארץ-ישראל לחוץ-לארץ; וכאשר שמע זאת, אמר הוא וזכרוננו לברכה להאיש הנ"ל, שהיה עמו: **אני מזהיר אותך, לבל תגלה אותי כלל, ולא תגיד כלל מי אנכי, אם ישאלו עלי.**

חקירות וידיעות וחכמות, רק הם מתחזקים באמונה ורודפים אחריו מיד, בבחינת (שיר השירים א'): **משכני אחרין נרוצה**, שתכף כשה' יתברך מתחיל למשכס אליו, אזי תכף הם רצים אחריו. וכמו שפירש רש"י שם: אני שמעתי משלוחיך שאתה רוצה למשכני אליך ואני תכף רצתי אחריו וכו'. ותכף כשישראל מתחילין לרדוף אחריו יתברך, אזי ה' יתברך עושה עצמו כמו מי שבורח ומסתיר ומעלים עצמו, בבחינת (שם ח'): **ברח דודי וכו'**, בבחינת (שם ה'): **פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר** וכו'. ואחר כך, צריכין להתחיל בהדרגה כסדר לרדוף אחריו, ולבקשו ולעבדו בעובדות ובמעשים טובים בשמחה, עד שזוכה למצאו בהתגלות נפלא יותר ויותר.

וזהו בחינת (שמות כ"ד): **כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע** - שהקדימו נעשה **נעשה** לנשמע. ולכאורה, אי אפשר להבין הדבר כלל, איך אפשר לעשות קודם שישמעו. האמת שהתורה שבחה אותם על זה, שמגודל תשוקתם לה' יתברך, הקדימו נעשה לנשמע, כמבואר בדברי רבותינו ז"ל (שבת פ"ח). גדל שבח ישראל בזה. אבל אף-על-פי-כן, קשה הדבר מאד, איך יצוייר עניין זה ואיך עולה על הדעת לעשות קודם שנשמע? אך באמת בהתורה גופה (לקוטי מוהר"ן), מבואר העניין היטב, כי מבואר בפסוק שתשובתם היתה כך: **כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע**. נמצא שאמרו מה שידבר ה' יעשו וכו'. נמצא שבאמת הם עושין אחר שישמעו דברי ה', כמבואר בפסוק **כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע**. אך לפי זה קשה, אם כן מה מעלתם שהקדימו נעשה לנשמע? הלא כבר הקדימו לומר שיעשו מה שידבר ה' כנ"ל! אך באמת העניין מבואר היטב על פי הנ"ל, כי זה עיקר מעלת קדושת ישראל, דהיינו שישראל אמרו שהם אינם רוצים לחקור שום חקירה בטעמי המצוות ובדרכי השגתו והנהגותיו יתברך, רק כל אשר ידבר ה' נעשה מיד תכף בלי שום שאלה וחקירה כלל. ואחר כך 'ונשמע', כי נשמע לשון

ויחן שם ישראל נגד ההר ...

(שמות י"ט, ב')

בשעה שעומדים לשמוע קריאת התורה, צריכים לעמוד באימה ויראה, ברתת וזיע ולהטות אוזנו היטב לכל דיבור ודיבור של התורה הקדושה, כאילו הוא עומד תחת הר סיני (כמובא בספרי קודש), ולכוון להמשיך על עצמו קדושת קבלת התורה שנתנה בסיני על-ידי משה רבנו עליו השלום, על-ידי קיבוץ נפשות ישראל יחד, כמו שכתוב (שמות י"ט): **ויחן שם ישראל נגד ההר**. ופירש רש"י: כולם יחד כאיש אחד וכו'. כי אז היתה גם נפשו שם, כמו שכתוב (דברים כ"ט): **את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה וכו'**. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש תנחומא - פרשת פקודי, ג') שכל נפשות ישראל של כל הדורות העתידין לבוא, כולם עמדו על הר סיני. וכן בכל דור ודור שנמשכה התורה אלינו על ידם, כמו שאמרו (פרקי אבות - פרק א'): **משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים וכו'** עד היום הזה, בכולם היה עיקר המשכת התורה על-ידי קיבוץ הישיבות הקדושות אצל רבם האמתי, שעל-ידי זה נכללו נפשותם יחד, שעל-ידי זה נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור.

ועל-כן בכל עת שבאים לשמוע קריאת התורה בציבור, צריכין לכוון שתהיה נפשו נכללת בכל נפשות ישראל שהצדיקים אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבצם ולכללם יחד, שממש נמשך בחינת קבלת התורה בכל דור ודור כנ"ל, שזה עיקר בחינת קדושת הציבור כשהם מקובצים ומחוברים וכוללים נפשותם יחד, על-ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור ודור, שהוא נקרא "רועה ישראל", בחינת (ישעיה מ', י"א) **כרועה עדורו ירעה בזרועו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל**. ומהצדיקים הרועים האמתיים האלו שבכל דור, מקבלים כל ציבור וציבור בכל מקום שהם מתקבצים לקרות בתורה ולעסוק בה, אבל כל יחיד ויחיד צריך להכין את עצמו הרבה לזה, שיזכה שתהיה נפשו נכללת בתוך הציבור הקדוש הזה, שנכללים יחד על-ידי הרבי האמת שבכל דור. (לקוטי הלכות - הלכות קריאת התורה ו' - אות כ"ח)

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע ...

(שמות כ"ד, ז')

וזהו החילוק שבין ישראל לעובדי כוכבים. כי בישראל נאמר (דברים ז'): **כי אתם המעט מכל העמים**, שאתם ממעיטין עצמכם כשאני משפיע לכם טובה (כמובא בפירוש רש"י). שכשה' יתברך מאיר עליהם הארת התנוצצות אלקותו יתברך, אינם רודפים לחקור אחר

מכתב

© ויצאו משם לעיר הנ"ל, ובבואם לשם, מיד הכיר אחד משני האנשים הנ"ל, שנסעו מארץ-ישראל לביתם, את האיש שנסע עם רבינו זכרנו לברכה, ושאל אותו: **מה אתה עושה כאן**. השיב לו: **אני נוסע עם זה הרך בשנים לארץ הקודש**. ושאל אותו: **מי הוא זה**. והשיב לו, שיש לו בילעט מהקדאן של הקיר"ה מאוסטרייך (רשיון מהממונה של המלך האוסטרי), ולא רצה לגלות לו מי הוא בעצמו, כאשר הזהיר אותו רבינו זכרנו לברכה כנ"ל. ונכנסו בלבם על רבינו זכרנו לברכה, שהוא נוסע מהקדאן לחלוק על החסיד המפורסם, בוצינא קדישא, מורנו אברהם קליסקר (תלמידו המובהק של ר' מנחם מנדל מויטפסק – מחמת המחלוקת שהיתה בין הצדיקים בעניין מעות צדקה לארץ-ישראל), זכרנו לברכה, והנלוים אליו, ונכנסו בטעות זה, עד שהיה להם הוכחות גדולות על זה לפי טעותם, ונדמה להם כאילו הוא זכרנו לברכה הוא משולח מאנשים רבים בשביל לחלוק עליו ...

עצות

- (לקוטי עצות - תלמוד תורה – אותיות ס"ז-ס"ח)
- מי שאומר תורה ברבים ושומועים תלמידים שאינם מהוגנים, על-ידי זה בא עצירת גשמים, חס-ושלום. גם נתפס בתפיסה, חס-ושלום.
 - על-ידי כבוד התורה, בא גשמים.

תפילה

• (ליקוטי תפילות ב', נ"ג)
... ושמרנו והצילנו תמיד מתלמידים שאינם הגונים, כי אתה ידעת כי בשר ודם אנחנו ואין אתנו יודע עד מה איד להיזהר ולהישמר מהם, חוסה על כבוד התורה הקדושה, שלא תגיע לתלמידים שאינם הגונים שאינם ראויים לקבלה. [ותחוס] ותרחם עליהם ותשיבם מהרה בתשובה שלמה לפניך, באופן שיוכלו ברחמך לקבל אמתת נעימות התורה הקדושה, ותגלה האמת בעולם ולא יהיה כח להשקר להסתיר ולהעלים האמת, חס ושלום.

• ושמרנו והצילנו ברחמך כל ימינו לעולם מעונש תפיסה ובית האסורים, חס ושלום, שלא נבוא לעולם לתפיסה ובית האסורים. ותרחם על כל עמך בית ישראל שכבר נתפסו בבית האסורים, שתמהר להוציאם משם בשלום ונחת, כי אתה יודע צערם ומכאובם ועוצם הרחמנות אשר עליהם, הוציאם מחושך וצלמוות ומוסרותיהם תנתק, ה' מתיר אסורים, אמור לאסורים צאו ולאשר בחושך הגלו.

• ותן לנו פרנסתנו בהרחבה גדולה מאתך לחיים טובים ולשלום, באופן שנוכל להיות כרצונך הטוב באמת, כל ימי חייו לעולם. **ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. ואני תפילתי לך ה' עת רצון אלקים ברוב חסדך ענני באמת ישעך. ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.**

שיחות

(שיחות מ' ישראל אודסר, זצ"ל – ט"ו)
... בבוקר שהלכתי לבית-כנסת ורבי ישראל היה בבית-כנסת ואני דברתי אתו ולמדנו ספרי רבינו וגמרא ושולחן ערוך, פוסקים, אז נתכן נעשה רעש גדול בטבריה ויצא לי שם שאני נעשיתי ברסלב.

נו, עבר עלי מחלוקת, מלחמה גדולה, והאבא והאמא והקרובים והמשפחה וכל הישיבה, כולם אמרו: "אוי ווי רחמנות גדול, ישראל בער נעשה ברסלב, ישראל בער נעשה ברסלב!" כולם התנגדו.

נו, הם הלכו מהישיבה לההורים וספרו להם: "אתם יודעים, ישראל בער נעשה ברסלב!" והאבא והאמא שמעו ולא הקפידו כל-כך, אבל בא אליהם הגבאי של הישיבה ועוד אנשים נכבדים, למדנים ובעלי-שם ופרסום, ואמרו להאבא: "אתה יודע שישאל בער נעשה ברסלב!"

אז אמר אבא: "אני לא דואג, אני מכיר את הבן שלי, הוא ירא שמים והוא מקיים כבוד אב הכי בעולם, אפילו שאני אשלח אותו לאש - הוא ילך, אין דוגמתו. אני לא מודאג. אז כשהוא יבוא מהישיבה אני אגיד לו שאני לא רוצה, אז הוא לא יהיה ברסלב. אין לי שום בעיה!" אז הם אמרו: "אתה לא יודע מה זה ברסלב, הוא לא ישמע לך, אתה צריך מלחמה כבדה!" אז אמר: "אני לא דואג, אני מכיר את בני".

• אני באתי מהישיבה ביום חמישי, אז אמר לי אבא: "תדע בני שהיה אצלי הגדולים מהישיבה ואמרו לי שאתה נעשית ברסלב. תדע בני, רחם עלי, אני מבקש אותך שלא לצער אותי, אתה שייך לחסידות אחרת, ואני נותן לך רשות להיות באיזה חסידות שאתה רוצה, רק בקשה אחת יש לי, אני לא רוצה שתהיה ברסלב!"

אז זה הפעם הראשונה שעברתי על מצוות כבוד אב, ואמרתי לו: "אבא, אתה מכיר אותי, אני מקיים כבוד אב, הכל אני אשמע לך, רק הדבר הזה - לא! בזה אני לא אשמע לך! מדוע? איני יודע!"

אז הוא ראה: "אהה, הצדק אתם. הם אמרו שאני לא יודע מה זה ברסלב, מה זה! זה נורא מאד, הוא מקיים כל ימי חייו כבוד אב במסירת נפש ועכשיו הוא אומר כך? זה פעם הראשון בחיי שאני שומע שלא רוצה לקיים את דבורי!"

האבא אמר לי: "אני לא רוצה שתהיה ברסלב בשום אופן! אני רוצה שתהיה כמו כל העולם!"

אוי, אוי, מה שהיה עוד, מה שהיה.. אפשר לספר? כל טבריה בכו עלי, האבא והאמא שלי בכו: "מה שנעשה ממנו, מה זה? אי אפשר להיות חסיד לא ברסלב. מה זה, אנחנו לא רוצים ברסלב!"

האבא והאמא והמשפחה אמרו: "זה אי אפשר, זה רק כישוף. ברסלב זה כישוף!" וככה היה כולם, כל הלומדים וכולם צחקו: "ברסלב, ברסלב, ברסלב..."

(מספר אבי הנחל - מכתב פ"ו)
ב"ה, י"ג שבט תשכ"ז.

לכבוד בת עיני ולבי, נשיא ישראל מר ... אשר העמיק ברוממות חכמתו והגדיל בינתו, להבחין, להבין ולראות אור הצדיק האמת, להבין ולהשכיל היכן האמת האמת, להתאחז ולהתאחד בו בלב שלם, בכל לבו; וחומד וחותר בכל כוחו, להכניסו בלב כל ישראל, כי רק הוא, רק הוא, עיקר גאולתנו ופדות נפשינו, בדור העני היתום הזה, בדורותינו אלה. לכבוד בת עיני ולבי, נשיא ישראל ... אשר לב נכון ונבון נתן לו הבורא, להבין ולראות אור הצדיק האמת, הנעלם ונסתר כל-כך מעיני העולם, ולהרגיש בלבו קצת מצפוני רמזיו וסודותיו ועצותיו העמוקות והתמימות, אשר בהם יתקן אותנו ואת כל ישראל ויחזיר כל העולם למוטב. שלום רב.

• אם אמנם לגודל עוצם אהבתנו הפליאה, אהבת דוד ויהונתן ממש, אינך יוצא מלבי תמיד, כל הימים. כאשר אדוני בעצמו ובכבודו וחכמתו הרם, מכיר ויודע היטב בביור, דברי אמת אלו: אולם ה' יודע דאבון

וכאב לבי שיש לי מזה, שאיני זוכה לכתוב לך דיבורים נעימים הגנוזים באוצר הצדיק, אשר כל חיותינו ונחמתנו תלוים בזה. אך העיקר הוא מחמת חלישת גופי ואור עיני אין איתי כמקודם. וגם לגודל צערי מכמה הרפתקאות ותלאות בלי שיעור, אשר סבבוני מכל הצדדים, אשר אי אפשר לתאר ולבאר, אין דעתי צלול לזה: אבל בכל זאת, מאחר שאני שוקק ומגעגע כל כך, יומם ולילה בכלות הנפש לטובתך ורפואתך, שזה נוגע לטובת כלל ישראל. שלח ה' במחשבתי מחשבה חזקה להתאמץ בכל עוז, בכל תמצית כוחי, במסירת נפש, לכתוב לעיתים תכופות דיבורים מאירים מדברי רבינו ותלמידו הקדוש ונורא מאד, שיכולים להאיר אור האלוקות בכל העולם, ולהחיות פגרים מתים, כמונו היום.

• בדורותינו אלה, עניין הקשר שלנו הוא פלא גדול, והוא טובה וישועה נפלאה, לנו ולכל עם ישראל. ובכן אבקש שתתן סיוע וחיזוק וכח לזה. לאשר לי קבלה על-ידי המזכירות, על כל מכתב שייגיע. אין לי בזה שום מחשבה חיצונית של כבוד והתפארות של הבל חס-ושלום, רק באמת לשם שמים בלבד, כידוע לך זה מכבר. גם ראוי לנו להתגעגע להתראות.

